

Nilde Iotti (1920. – 1999.)

Pobornica općeg prava glasa i utemeljiteljica Talijanske Republike.

Leonilde „Nilde” Iotti sudjelovala je u pokretu otpora u Drugome svjetskom ratu i bila jedna od najistaknutijih političarki u poslijeratnoj Italiji. Mnogi je smatraju jednom od utemeljitelja Talijanske Republike, a katkad i „najboljom nesuđenom talijanskom predsjednicom”. Bila je i članica odbora koji je 1946. izradio nacrt novoga talijanskog ustava. Dvije godine kasnije ušla je u Zastupnički dom, postavši naposljetku njegov predsjednik s najduljim stažem.

Zalagala se za europske vrijednosti pa je 1969. postala zastupnica u Europskom parlamentu, u kojem je ostala do 1979., a 1997. izabrana je za potpredsjednicu Vijeća Europe.

Leonilde „Nilde” Iotti rođena je 10. travnja 1920. na sjeveru Italije u gradu Reggio nell’Emilia, u kojem je komunistički pokret imao snažnu potporu. Zahvaljujući stipendiji Iotti je studirala književnost i filozofiju na prestižnome milanskom Katoličkom sveučilištu, no unatoč tomu do kraja života ostala je uvjereni ateist.

Tijekom Drugoga svjetskog rata sudjelovala je u pokretu otpora i postala istaknuta figura u Talijanskoj komunističkoj partiji (PCI). Nakon rata bila je jedna od osnivačica Saveza talijanskih žena, u kojem su važnu ulogu imale članice PCI-ja. Žene su 1945. stekle pravo glasa, a kako je Iotti imala veliku potporu ženskoga biračkog tijela, 1946. je izabrana u ustavotvornu skupštinu, parlamentarno tijelo kojemu je bila povjerena izrada ustava nove republike. Iotti je bila zadužena za izradu dijela ustava koji se odnosio na obiteljsku politiku.

Od 1948. bila je članica Zastupničkog doma, jednog od dvaju domova talijanskog parlamenta (uz Senat). Kad je 1979. postala predsjednica Zastupničkog doma, bila je prva žena i prvi

komunist na visokome državnom položaju u Italiji, a tu je poziciju zadržala do 1992. Zbog njezine samouvjerenosti i nepristranosti Iotti su često smatrali „najboljom nesuđenom talijanskom predsjednicom”.

Nakon što je 1964. preminuo Palmiro Togliatti, vođa Talijanske komunističke partije, Iotti se posvetila modernizaciji stranke. Bila je proeuropsko lice stranke te je tijekom cijele karijere podržavala europsku integraciju kao pokretača pozitivnih društvenih promjena. Želimo Europsku uniju jer će ona otvoriti nove putove snažnijem civilnom, društvenom i političkom razvoju te omogućiti obnovu i rast koje više neće sputavati uski okviri nacionalnih država, danas suviše omeđenih svojim suverenitetom. (Nilde, Parole e Scritti, 1955. – 1998., Comitato per la costituzione della Fondazione Nilde Iotti).

Tijekom tog razdoblja Iotti se nastavila boriti za prava žena. Podržavala je i uspješno agitirala za uvođenje zakona o razvodu i pobačaju, što je bio jedan od glavnih prioriteta ženskog pokreta.

Istodobno je pružala ruku pomirenja pozivajući mlađe kolegice da svakako uzmu u obzir i stavove katolkinja o tim pitanjima.

Pobornica općeg prava glasa

Iotti je kao političarka zagovarala ideju pravedne i ravnopravne Europe te se odlučno borila za opće pravo glasa na cijelom kontinentu. 1969. postala je jedan od talijanskih predstavnika u Europskom parlamentu. Te su godine ujedno prvi put izabrani kandidati komunističkih stranaka. Kao zastupnica zalagala se za izravne izbore za Europski parlament jer je smatrala da će na taj način Parlament dobiti neupitan mandat i vjerodostojnost da djeluje u ime građana.

Njezina vizija ujedinjene Europe obuhvaćala je i razmatranje geopolitičkih posljedica sve povezanije unije. Iotti je smatrala da

su europski građani dužni pozitivno utjecati na odnose sjevera i juga, mir i razvoj na Bliskom istoku te na međunarodne odnose općenito.

Njezin rad i rad njezinih kolega nagrađen je 1979., kad su održani prvi izravni izbori za Europski parlament. Ubrzo nakon toga istekao je njezin desetogodišnji mandat u Parlamentu, a time i članstvo u Odboru Europskog parlamenta za vanjske poslove. Međutim, tu nije kraj Iottine veze s Europom. 1997. izabrana je za potpredsjednicu Vijeća Europe, organizacije za ljudska prava s 47 država članica.

Nakon 53 godine u politici Iotti je u studenome 1999. podnijela ostavku u talijanskom parlamentu. Preminula je u Rimu dva tjedna kasnije, 4. prosinca, u dobi od 79 godina.